

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การปกครองตนเองโดยรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น (Local self government) เป็นจุดมุ่งหมายสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาประเทศ และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานพัฒนาชนบทให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง อันเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ท้องถิ่นและประเทศชาติโดยรวม (เบญจวรรณ วันดีศรี. 2546 : 1)

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กที่สุด ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้ตามกฎหมาย โดยองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสำคัญต่อชุมชนในลักษณะที่เป็นองค์กรพื้นฐานของท้องถิ่นและเป็นกลไกที่สำคัญต่อการบริหารการพัฒนาในระดับตำบล มีความเชื่อว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีแนวโน้มจะมีศักยภาพสูงในการพัฒนาชนบทเป็นองค์กรที่มีพลังของประชาชนในท้องถิ่นอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนและทรัพยากรต่างๆ ในชนบท จึงน่าจะรู้ถึงปัญหา ความต้องการที่แท้จริง รวมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี อันจะส่งผลต่อความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของการพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อมในชุมชน (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. 2541 : 279) และเป็นองค์กรที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานการจัดการทรัพยากร และพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้อย่างอิสระและคล่องตัวมากขึ้น เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรของประชาชนที่สามารถกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา เพื่อสะท้อนปัญหาความต้องการของชุมชน หรือสนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นได้ช่วยกันตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นกลไกหนึ่งในการพัฒนาชนบทที่สำคัญ จึงต้องมีหลักในการบริหารงานพัฒนาชนบทให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งหลักการบริหารที่มีกระแสสำคัญในช่วงเวลานี้ คือ หลักธรรมาภิบาล ธรรมาภิบาล คือ การมีส่วนร่วม ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และคือการมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน เพื่อให้หลักประกันว่าการดำเนิน

นโยบายทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจวางอยู่บนพื้นฐานที่กว้างขวางของสังคม และให้ความมั่นใจว่า เสียงของชาวชนบทจะเป็นที่รับฟังในกระบวนการกำหนดและดำเนินนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการจัดสรรทรัพยากร การก่อตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเองก็เป็นสิ่งที่รัฐบาล ได้พยายามปรับตัวเข้าสู่ระบบธรรมาภิบาล เพราะเป็นการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชน ได้บริโภคสิ่งที่ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง ดังนั้น ตัวองค์กรบริหารส่วนตำบล จึงเป็นทั้งกลไกเครื่องมือ กระบวนการและเป้าหมายของธรรมาภิบาลในการพัฒนาชนบท (ภาคภูมิ นิยมวิทย์พันธุ์. 2546 : 1)

การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีหรือธรรมาภิบาล เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน และเป็นส่วนเสริมสร้างความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ ให้ประเทศดำรงอยู่ได้ ทั้งนี้ยังเป็นการบรรเทาป้องกัน หรือแก้ไขภาวะวิกฤติ และอันตรายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความร่วมมืออันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. 2542 : 29) สอดคล้องกับความเป็นไทยรัฐธรรมนูญ และการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (กรมการปกครอง. 2543 : 96-100) ได้ระบุว่า จากในช่วงเวลาที่ผ่านมามีประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอย่างมาก บางเรื่องมีผลในทางสร้างสรรค์ บางเรื่องมีผลในทางชะลอตัว หรือเกิดผลกระทบในทางที่ไม่พึงประสงค์ จนบางครั้งกลายเป็นวิกฤติทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลจึงหาแนวทางในการจัดระเบียบราชการและวางมาตรการในการแก้ปัญหาต่างๆ ขึ้น โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11 (8) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2535 นายกรัฐมนตรี จึงวางระเบียบได้โดยระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542” โดยหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี มีความสำคัญ เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมไปถึงฝ่ายวิชาการฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้สึกสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน นอกจากนี้แล้วยังเป็นส่วนที่มีความสำคัญในการสร้างการบริหารงานที่มีความเข้มแข็ง นอกจากนี้จะเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งแล้ว ยังเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ เพื่อบรรเทา ป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤตภัยอันตรายที่จะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม

ความโปร่งใส และความร่วมมือส่วนร่วมอันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขสอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกปัจจุบัน ธรรมนูญสากล เป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่งจะต้องเกิดขึ้นในองค์การราชการ เป็นศูนย์การบริการภาครัฐ อันเป็นหน่วยงานที่ต้องบริการประชาชนอย่างเท่าเทียมกันและเป็นธรรม หากกลไกของรัฐ สามารถเดินได้อย่างถูกต้องบริสุทธจริยธรรมและโปร่งใส ก็จะนำพาให้ประชาชนได้รับการดูแล หรือได้รับบริการที่ดี โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในส่วนรวมอย่างแท้จริง (จรัสศรี ทีปวิรัช. 2545 : 33)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีหรือการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เป็นกลยุทธ์สำคัญที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การพัฒนาประเทศสามารถบรรลุได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นหลักของความรับผิดชอบต่อโปร่งใส และประชาชนมีส่วนร่วม และดำเนินการอย่างให้มีการตรวจสอบได้ เพื่อป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ ตลอดจนช่วยกำกับทิศทางการพัฒนาให้เอื้อประโยชน์ต่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน เป็นต้น (ชนันชัย รัตน์ไทรแก้ว. 2549 : 66)

จากหลักการดังกล่าวข้างต้น ทำให้้องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งเป็นหน่วยงานปกครองท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน ต้องมีการดำเนินงานเพื่อตอบสนองความต้องการ และแก้ไขปัญหาต่างๆ ของประชาชน โดยคำนึงถึงการพัฒนาเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากที่สุด เช่น มีการตรากฎระเบียบที่มีความเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของชุมชน การปฏิบัติงานที่ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความโปร่งใสให้ประชาชนตรวจสอบได้ การให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน และมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ตระหนักในหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชน รวมทั้งใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสะอาด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี มีจำนวนหมู่บ้านที่อยู่ในเขตการปกครองทั้งหมด 8 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านโคกสะอาด หมู่ที่ 2 บ้านเขื่อนห้วยหลวง หมู่ที่ 3 บ้านดอนปอแดง หมู่ที่ 4 บ้านห้วยหินลาด หมู่ที่ 5 บ้านนิคม 4 หมู่ที่ 7 บ้านดงเจริญ หมู่ที่ 8 บ้านนาสมบูรณ หมู่ที่ 10 บ้านศรีบูรพา ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสะอาด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี มีหน้าที่โดยตรงในการดำเนินงานเพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาต่างๆ ของประชาชน รวมทั้งการพัฒนาท้องถิ่นด้านต่างๆ ให้ดียิ่งขึ้น จึงต้องมีหลักในการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งหลักการบริหารที่มีกระแสสำคัญในช่วงเวลานี้ คือ หลักธรรมาภิบาล

องค์การบริหารส่วนตำบลโลกสะอาด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ได้ดำเนินงานตามนโยบายในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลโลกสะอาด ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา เช่น

1. นโยบายการพัฒนาาระบบสาธารณูปโภค เป้าหมายของการพัฒนาคือเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนการลงทุน ประกอบธุรกิจด้านอุตสาหกรรม เป็นต้น

2. นโยบายเสริมธุรกิจชุมชนเข้มแข็ง เป้าหมายของการพัฒนาคือให้ประชาชนมีการรวมตัวกัน เพื่อเรียนรู้ พัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพ ตลอดจนเทคโนโลยี วิชาการ ต่างๆ เป็นต้น

3. นโยบายพัฒนาคุณภาพชีวิตและคุณค่าทางสังคม เป้าหมายของการพัฒนาคือให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรม สามารถสืบทอดวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นมีศาสนาเป็นเครื่องชี้นำ เป็นต้น

4. นโยบายบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป้าหมายของการพัฒนาคือจัดการให้เป็นเมืองน่าอยู่ปราศจากมลพิษมีลำคลองใสสะอาด ชุมชน สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

5. นโยบายด้านการบริหารจัดการ และการบริการประชาชน เป้าหมายของการพัฒนาคือให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นและมีส่วนร่วมทาง การเมืองอย่าง ต่อเนื่องทุกขั้นตอน เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการภาครัฐอย่างมีศักยภาพ องค์การบริหารส่วนตำบลจะบริหารจัดการบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะตามหลักธรรมาภิบาลและพัฒนางานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้สามารถบริการแก่ประชาชนให้ ได้รับความสะดวก รวดเร็ว และเป็นธรรม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาท้องถิ่นจัดหาซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์และการเสริมสร้างและพัฒนาบุคลากรของ องค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปการใช้หลักธรรมาภิบาลทำให้องค์กรสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานได้ อีกทั้งยังเป็นกลไกในการควบคุมติดตามและตรวจสอบ โดยมีประชาชนหรือองค์การภายนอกมีส่วนร่วม ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่การบริหารองค์การ เพราะการสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในองค์การ เป็นการสร้างสำนึกที่ดีในการบริหารงาน และการทำงานในองค์การ และจัดระบบที่สนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามสำนึกที่ดี ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่สิ้นเปลือง การติดตามการทุจริต

ความโปร่งใส โดยคำนึงถึงผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะได้รับผลกระทบ เนื่องจากผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐนั้น จะเกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ต้องศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมา

ภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโลกสะอาด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โดยในการวิจัยในครั้งนี้ได้เลือกศึกษาในเขตพื้นที่หมู่บ้าน จำนวน 8 หมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลโลกสะอาด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้วิจัย ซึ่งผลการศึกษาที่ได้จะเป็นประโยชน์และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุดรธานีต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโลกสะอาด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโลกสะอาด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ตามทัศนะ ของประชาชน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโลกสะอาด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

สมมติฐานการวิจัย

1. การพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบลโลกสะอาด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับปานกลาง
2. ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ ที่แตกต่างกันมีทัศนะต่อการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบลโลกสะอาด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. พื้นที่ ได้แก่ หมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโลกสะอาด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 8 หมู่บ้าน

2. ประชากร การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาจากประชากร ได้แก่ ประชาชนที่พำนักอาศัยอยู่ในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลโลกสะอาด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี และเป็นผู้มีสิทธิในการเลือกตั้ง จำนวน 8 หมู่บ้าน โดยแบ่งเป็นชาย 1,420 คน หญิง 1,429 คน รวมทั้งสิ้น 2,849 คน (ที่มา : บัญชีการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) จังหวัดอุดรธานี 2554)

2.1 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่พำนักอาศัยอยู่ในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลโลกสะอาด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานีและเป็นผู้มีสิทธิในการเลือกตั้ง จำนวน 8 หมู่บ้าน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 351 คน (ที่มา : บัญชีการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) จังหวัดอุดรธานี 2554) โดยใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

3. ตัวแปร ในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปร ดังนี้ คือ

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่

3.1.1 เพศ

3.1.2 อายุ

3.1.3 ระดับการศึกษา

3.1.4 อาชีพ

3.1.5 รายได้ต่อเดือน

3.1.6 หมู่บ้านที่อาศัยอยู่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโลกสะอาด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ดัดแปลงจากกรอบแนวคิดของ พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 (2546 : 37) แบ่งเป็น 6 ด้าน ดังนี้

3.2.1 หลักนิติธรรม

3.2.2 หลักคุณธรรม

3.2.3 หลักความโปร่งใส

3.2.4 หลักการมีส่วนร่วม

3.2.5 หลักความรับผิดชอบ

3.2.6 หลักความคุ้มค่า

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจความหมายของศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้ให้คำนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. **ทัศนะ** หมายถึง ความคิดเห็นที่ประกอบด้วยเหตุผล ซึ่งแม้จะแตกต่างกันก็ไม่นับว่ามีประโยชน์ เพราะจะเป็นแนวทางให้ผู้อื่น ได้มีโอกาสใช้ดุลพินิจตัดสินใจเลือกวิธีทางแก้ปัญหาได้หลายทางด้วยความสุขุมรอบคอบขึ้น ซึ่งในที่นี้หมายถึง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสะอาด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

2. **ประชาชน** หมายถึง ผู้ที่พำนักอาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสะอาด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป

3. **หมู่บ้านที่อาศัยอยู่** หมายถึง เขตพื้นที่หมู่บ้านที่ประชาชนอาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสะอาด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย 8 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านโคกสะอาด หมู่ที่ 2 บ้านเขื่อนห้วยหลวง หมู่ที่ 3 บ้านดอนปอแดง หมู่ที่ 4 บ้านห้วยหินลาด หมู่ที่ 5 บ้านนิคม 4 หมู่ที่ 7 บ้านคงเจริญ หมู่ที่ 8 บ้านนาสมบูรณ์ หมู่ที่ 10 บ้านศรีบูรพา

4. **องค์การบริหารส่วนตำบล** หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสะอาด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจตัดสินใจในการบริหารงานและการดำเนินงานของตำบลตามที่กฎหมายกำหนดไว้

5. **การพัฒนาท้องถิ่น** หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในชุมชนหรือท้องถิ่นให้บรรลุเป้าหมาย หรือนโยบายที่ต้องการ ซึ่งเป้าหมายของการพัฒนาที่สำคัญที่สุดคือคนให้คนในท้องถิ่นกินดีอยู่ดี มีสภาพสังคมเศรษฐกิจและการเมืองที่ดี

6. **หลักธรรมาภิบาล** หมายถึง การปฏิบัติหรือการดำเนินการ เพื่อสร้างเสริมความเจริญให้แก่ท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นให้ดีขึ้น โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบด้วยกัน คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

6.1 **หลักนิติธรรม** หมายถึง การปฏิบัติหรือการดำเนินการ เพื่อสร้างเสริมความเจริญให้แก่ท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นให้ดีขึ้น โดยดำเนินการด้วยความเป็นธรรม ยุติธรรม คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพ ไม่เลือกปฏิบัติให้ความเสมอภาค แก่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

6.2 หลักคุณธรรม หมายถึง การปฏิบัติหรือการดำเนินการ เพื่อสร้างเสริมความเจริญให้แก่ท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นให้ดีขึ้น โดยดำเนินการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต จริงใจ ขยัน มีระเบียบวินัย และรับผิดชอบต่อประชาชน

6.3 หลักความโปร่งใส หมายถึง การปฏิบัติหรือการดำเนินการ เพื่อสร้างเสริมความเจริญให้แก่ท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นให้ดีขึ้น โดยดำเนินการมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างอิสระ ตรงไปตรงมา ชัดเจน ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ง่าย และมีกระบวนการตรวจสอบที่โปร่งใส

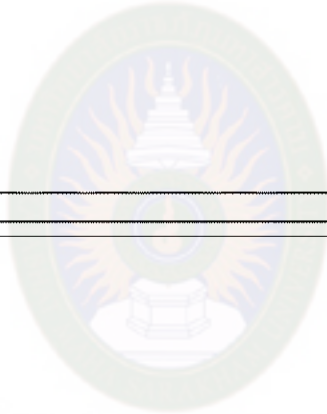
6.4 หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การปฏิบัติหรือการดำเนินการ เพื่อสร้างเสริมความเจริญให้แก่ท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นให้ดีขึ้น โดยดำเนินการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการรับรู้ เสนอแนะ ตัดสินใจ ถึงปัญหาของท้องถิ่น ตลอดจนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ร่วมกันดำเนินการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งร่วมรับผลที่จะเกิดขึ้น และร่วมกันติดตามตรวจสอบการดำเนินการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น

6.5 หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติหรือการดำเนินการ เพื่อสร้างเสริมความเจริญให้แก่ท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นให้ดีขึ้น โดยองค์การบริหารส่วนตำบลตระหนักและสำนึกในหน้าที่ของตนใฝ่ใจ มุ่งมั่น กระตือรือร้นในการทำงาน มีการจัดตั้งงบประมาณตามแผนพัฒนาท้องถิ่น และรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการพัฒนาต่อประชาชน

6.6 หลักความคุ้มค่า หมายถึง การปฏิบัติหรือการดำเนินการ เพื่อสร้างเสริมความเจริญให้แก่ท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นให้ดีขึ้น โดยดำเนินการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด คุ้มค่า เหมาะสม และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด อีกทั้งตรงตามความต้องการของประชาชน มีการดำเนินการด้วยความรวดเร็ว และมีคุณภาพ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงระดับความเป็นธรรมภิบาลในการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสะอาด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
2. ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบถึงระดับความเป็นธรรมภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในทัศนะของประชาชน เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่
3. สามารถนำผลการศึกษาที่ได้เสนอต่อคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โลกสะอาด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เพื่อนำไปใช้ประกอบการกำหนดแนวทาง และเสริมสร้างการพัฒนาท้องถิ่น ตามหลักธรรมภิบาล ให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY